

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepanec

w sprawie z powództwa [...]. Bank P. S.A. w W.

przeciwko P.S.

o zapłatę,

ze skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Szczecinie z 27 listopada 2017 r., I Nc 591/17

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 29 kwietnia 2026 r.

wniosków prokuratora Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Krajowej Mariusza Kowala o wyłączenie (wykluczenie) Aleksandra Stępkowskiego i Tomasza Przesławskiego od orzekania w sprawie o sygn. akt II NSNc 37/24

oddala wnioski.

UZASADNIENIE

Pismami z dnia 20 lutego 2026 r. i 23 lutego 2026 r. prokurator Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Krajowej Mariusz Kowal złożył wnioski o wyłączenie (wykluczenie) od rozpoznawania skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego: Aleksandra Stępkowskiego i Tomasza Przesławskiego w sprawie o sygnaturze akt II NSNc 37/24. W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że udział ww. sędziów w składzie orzekającym powoduje, że skład ten nie spełnia wymogów sądu ustanowionego ustawą, bezstronnego i niezawisłego. W odniesieniu

do SSN Aleksandra Stępkowskiego wskazano na: jego zaangażowanie przed rekomendowaniem do Sądu Najwyższego jako dyrektora i czynnego działacza [...], pełnione stanowisko wiceministra Spraw Zagranicznych oraz powierzenie mu obowiązków Pierwszego Prezesa SN przez ówczesnego Prezydenta RP Andrzeja Dudę. W zakresie wniosku o wyłączenie SSN Tomasza Przesławskiego wskazano na pełnioną w latach 2019-2022 funkcję prezesa nieistniejącej już Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2024 r., poz. 622, dalej: „u.SN”), do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego.

Wniosek, o którym mowa w § 2, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości (art. 26 § 3 u.SN). Z uwagi na powyższe żadne argumenty dotyczące oceny prawidłowości powołania sędziów na urząd Sędziego Sądu Najwyższego nie mogły zostać rozpoznane.

Stosownie do art. 49 § 1 k.p.c., niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48 k.p.c., sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Z art. 49 § 1 k.p.c. wynikają przesłanki, które umożliwiają uwzględnienie wniosku o wyłączenie sędziego. Dzieje się tak w sytuacji, gdy w okolicznościach konkretnej sprawy występuje obiektywna, a więc weryfikowalna, wątpliwość co do jego bezstronności, a także, gdy wątpliwość ta ma charakter uzasadniony. Należy podkreślić, że nie jest wystarczające subiektywne przekonanie

wnioskodawcy o braku bezstronności sędziego. Z uwagi na przyjętą przez ustawodawcę konstrukcję tej instytucji, niezbędne jest oparcie się na obiektywnych, racjonalnych i dających się zweryfikować okolicznościach konkretnej sprawy przemawiających za wyłączeniem sędziego od jej rozpoznania. To na wnioskodawcy ciąży obowiązek wykazania wystąpienia w konkretnej sprawie tych przesłanek (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 września 2024 r., sygn. akt I ZO 122/24).

W realiach niniejszej sprawy wątpliwość co do bezstronności sędziów wnioskodawca upatruje w pełnionych w przeszłości funkcjach i stanowiskach. Instytucja wyłączenia sędziego na wniosek nie jest związana z wystąpieniem jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego rozpoznającego sprawę, ale z ujawnieniem się wątpliwości uzasadnionych. Wątpliwości te muszą być obiektywnie usprawiedliwione w okolicznościach danej sprawy. Ciężar uprawdopodobnienia wystąpienia takich okoliczności spoczywa na stronie wnoszącej o wyłączenie sędziego. Oznacza to więc, że wnoszący o wyłączenie sędziego powinien uprawdopodobnić wystąpienie takich okoliczności, które obiektywnie mogą rzutować na bezstronność i niezawisłość sędziowską. Niewystarczające jest prezentowanie subiektywnych odczuć wnioskodawcy, nieopartych na okolicznościach sprawy. Fakt pełnienia w przeszłości funkcji w administracji rządowej czy też w Sądzie Najwyższym przez sędziów nie ma żadnego związku z przedmiotową sprawą, która dotyczy skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Prokuratora Generalnego na rzecz konsumenta.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

M.L.

[a.ł]